

Com comentàvem, un dels valors afegits del portal és el seu dinamisme i activitat constant. Actualment, a l'apartat «Rondalles», s'hi recull una de les últimes obres editades en el marc de la difusió de mossèn Alcover endegada per Maria Pilar Perea. Es tracta del volum *Vuit rondalles mallorquines d'Antoni M. Alcover* (2012) traduïdes al japonès per Ko Tazawa i il·lustrades per Yukiko Murata. En un futur, es preveu també incloure en el portal algunes mostres de l'epistolari d'Alcover, i la cartografia completa i interactiva de les dades recollides als *Quaderns de camp*.

En síntesi, ens trobem davant un recurs útil, rigorós, bell i en actualització constant, que recull totes les fases i vessants de l'obra alcoveriana. Es tracta d'una eina de consulta obligada per part d'estudiosos de la llengua, docents i estudiants i d'un espai de gaudi i d'aprenentatge per a totes aquelles persones interessades en la cultura, en la llengua i en la riquesa dels parlars catalans.

Ares LLOP

«Ramon Llull i la disputa religiosa»: setena edició de l'Aula Lulliana de Barcelona. — Els dies 10 i 11 de maig de 2013 van tenir lloc les VII Jornades Acadèmiques Interdisciplinàries de l'Aula Lulliana de Barcelona, dedicades a «Ramon Llull i la disputa religiosa». Les jornades van ser organitzades conjuntament per la Universitat Autònoma de Barcelona, la Càtedra Ramon Llull de la Universitat de Barcelona, la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull i la Facultat de Teologia de Catalunya. El tema de les jornades d'enguany s'ha de vincular a la commemoració dels 750 anys de la Disputa de Barcelona (1263), en què fra Pau Cristià, jueu convers i frare dominicà, va protagonitzar una sonada disputa amb el respectat rabí, cabalista i comentarista bíblic jueu Mošé ben Nahman, en presència del rei Jaume I i de sant Ramon de Penyafort.

La disputa va obtenir un ressò molt important, i en van circular relacions produïdes pels dos bàndols, els quals reclamaven per a si la victòria final. El resultat de la disputa, doncs, segons qui l'explicava, hauria tingut vencedors i vençuts de signe ben diferent. Sense que hi haguem de veure una relació de causa i efecte, no deixa de ser significatiu que la conversió a la penitència de Ramon Llull es produís precisament el mateix 1263 i en dates ben properes a la disputa. Després d'aquest canvi de vida radical, Llull va dedicar la seva existència a difondre la fe cristiana, amb una atenció especial vers la conversió dels infidels. El seu mètode de disputació, això no obstant, divergia profundament del sistema apològic tradicional, abocat a un diàleg de sords, com havia passat a la disputa de 1263. Llull proposava substituir les autoritats religioses per argumentacions de tipus lògic fonamentades en la seva Art, veritable autoritat alternativa.

La primera de les intervencions de les Jornades, a càrrec de Manuel Forcano, «La disputa de Barcelona de 1263: no només una guerra de paraules», contextualitzava la situació en què es van trobar les comunitats jueves a Europa després que el 1215, al IV Concili del Laterà, es prenguessin diverses iniciatives destinades a identificar-los, segregat-los de la resta de la societat i limitar-los l'accés a càrrecs públics. En aquest context es van organitzar diverses disputes públiques destinades a refutar les creences jueves. En la de Barcelona va tenir-hi un protagonisme destacat la discussió al voltant de la vinguda, o no, del messies, i la seva naturalesa divina. Sobre aquesta qüestió, és destacable que fra Pau Cristià hi inaugurés una forma de disputació inèdita fins llavors que pretenia reinterpretar els textos sagrats dels contrincants. Fra Pau Cristià sostenia, ni més ni menys, que al Talmud es reconeixia a Jesús la condició de messies.

La intervenció de Ryan Szpiech, «La disputa de Barcelona como punto de inflexión», remarca la importància de la data de 1263 en relació amb les disputes religioses. En aquesta data, els dominicans van començar a esgrimir, reinterpretant-los i, alhora, atorgant-los la condició d'"autoritat", textos de les altres creences religioses, ja fossin de la tradició jueva postbíblica o el mateix Alcorà. Ramon Llull, en aquest mateix any, com s'ha indicat, va iniciar la seva carrera apològica,

en múltiples aspectes divergent dels plantejaments dels dominicans —dels quals, per cert, no s'engué de criticar el mètode quan ho va creure convenient. Sens dubte, la divergència més evident entre els dos sistemes és l'actitud adoptada respecte de les autoritats. En diverses obres Llull defensa que se n'ha de prescindir, ja que els infidels no les accepten; l'únic mitjà per convèncer-los, doncs, és argumentar a partir de la raó.

En «Art i estratègia en les disputes nord-africanes de Ramon Llull», Joan Santanach va exposar el mètode de persuasió emprat per Llull, basat en les seves famoses raons necessàries, per mitjà del qual aspirava a demostrar la superioritat de la fe cristiana. Llull el va posar en pràctica, en el seu vessant missional, sobretot en les disputes que va mantenir amb savis musulmans en els tres viatges que va dur a terme al nord d'Àfrica: dos a Tunis, els anys 1293 i 1314-1315, i un a Bugia (Algèria), el 1307. Les notícies que ell mateix en dóna en les seves obres i els textos que va escriure durant les estades africanes ens permeten fer-nos una idea de com degueren desenvolupar-se, i de les estratègies que el beat hi va adoptar.

Finalment, Miquela Sacarès, a «Prèdiques, disputes i controvèrsies. Les iconografies de Ramon Llull al nord d'Àfrica», va resseguir el repertori iconogràfic existent al voltant de les estades missionals del beat, des de les miniatures del *Breviculum* fins a les obres realitzades al segle xx. Hi destaquen quatre temes bàsics: les prèdiques, les disputes amb musulmans, l'empresonament i la lapidació.

La primera jornada de les dues del col·loqui es va tancar amb un concert de Lídia Pujol, acompanyada pel guitarrista Pau Figueres, a la capella de la UB, en què va interpretar diverses peces musicals i cançons cristianes, musulmanes i sefardites dels segles XIII i XIV.

Joan SANTANACH
Universitat de Barcelona

Acte d'homenatge al professor Sebastià Bonet (Barcelona, 14 de maig del 2013). —El dia 14 de maig del 2013 va tenir lloc a l'Aula Capella de l'Edifici Històric de la Universitat de Barcelona l'acte d'homenatge que, amb motiu de la seva jubilació, el Departament de Filologia Catalana i la Facultat de Filologia de l'esmentada universitat va retre al professor Sebastià Bonet Espriu. Just abans de l'inici de l'acte els assistents en van rebre el programa, que incloïa, amb les solucions, el crucigrama que Pau Vidal havia preparat per a l'ocasió, i que molta gent devia haver mirat de resoldre el mateix dia a la pàgina d'*El País* sense saber a què venien a tomb algunes de les definicions i mots que hi apareixien (ara ja sabem que la *sintaxi* és «la part de la lingüística que estudia per què els veïns no troben transport públic», i que qui estigui *bonet* el que ha de fer és «escotar el de San Pedro»). Modèlicament ideat, virtut de què cal fer-ne responsable la comissió organitzadora, integrada per les professores Montserrat Adam, Josefina Carrera, Neus Nogué i Eulàlia Salvat, en l'acte es van alternar moments d'índole pròpiament acadèmica (a càrrec d'especialistes en les àrees d'estudi de Bonet) i moments d'índole més aviat artística i/o lúdica (a càrrec d'estudiants), de manera que l'austeritat i la densitat dels primers era tot seguit equilibrada amb la lleugeresa (no frivolidat) dels segons, els uns i els altres amarats de sentiment i emoció quasi sempre continguda.

Va obrir (i tancar) l'acte el degà de la Facultat de Filologia, el Dr. Adolfo Sotelo, i tot seguit prengué la paraula el director del Departament, Albert Soler, que glossà l'actitud vital de l'homenatjat i en dibuixà el perfil humà i intel·lectual. La imatge que Soler va donar de Bonet és la d'un home extremament curiós i sempre disposat a arribar a noves comprensions de la realitat (i a fruitar-ne i a compartir aquest gaudi), atent, obert i bonhomí, enjogassat i irònic, discret, i també persistent i combatiu.

En una línia similar a la de Soler, i en nom de la comissió organitzadora de l'acte, la professora Neus Nogué també va destacar les qualitats humanes de Bonet: llibertat de pensament —que sempre ha volgut que els altres abraressin (formulat en els termes «Fes el favor de pensar per tu